Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 116 (4752)
ПЯТНИЦА
июниин
15
1945 он

Сэн 20 мүнгэ

Уһа хааха дамба Улан-Удэдэ байгуулха гээшэ манай республикын столицые болбосон гоё болгохо ябадалтай нягта холбоотой тон шухала хэмжээ-ябуулга мүн.

Дамбые арадбүгэдын байгуулга болгоё!

Уһа хааха дамбые олониитэерээ байгуулая!

Манай республикын столица болбол Сэлэнгэ ба Үдэ мүрэнүүдэй уулзуур дээрэ оршожо байһан болобошье илангаяа зунай сагта эдэ мүрэнүүдэй эрьедэ сэнгэжэ амаржа, уһанда тамаржа байха аргаар хаһагданги байгаа юм. Ушарынь хадаа эдэ мүрэнүүдэй эрье хододоо буртаг элъһэндэ дарагдашаһан, элдэб муухай зүйлнүүдээр обоо онги ноохойршоһон аад, үнэр танар гутажа байдаг. Гадна үертэй жэлнүүдтэ эрье шадарай үйлсэнүүдые уһан абажа, һуурин зондо ехэхэн гай хохидол ушаруулдаг юм.

Намжаа һайхан зунай сагта наада спорт хэхэ наартай зохид газар хадаа имагтал уһан мүрэнэй эрье юм гэжэ хүн бүхэн мэдэнэ. Тиихэдэ хоёр мүрэнэй эрье дээрэ тогтонин байһан манай городто иимэ аргаболомжо байдаггүй. Үдын эрьедэ байһан „Динамо“ клубай бишиихан спортивна талмай манай үй түмэн залуушуулай бүхы хүсэлые хангадаггүйнь мэдээжэ.

Эдэ бүгэдые хараадаа абажа, һаяхан Бурят-Монголой АССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол уһа хааха дамба Улан-Удэдэ байгуулха тухай тусхай тогтоол абажа, тэрэ дамбын проектые батална. Энэ дамбын түрүүшын ээлжээндэ хэгдэхэ хүдэлмэри, тодорхойлходо Үдын эрьеые һайхан болгохо хүдэлмэри, 1945 оной ноябриин 7 хүртэр дүүргэгдэхэ ёһотой байна.

Дамбын байгуулга «Бурмонголгражданстрой» трестдэ даалгагдаа. Зүгөөр энэ ехэ ба шухала хүдэлмэриие городой бүхы һуурин зоной эдибхитэй туһаламжагүйгөөр дурсагдагша трестын гансаараа бэелүүлхэ гээшэ бэрхэтэй ба удаан хэрэг болоно. Ушар тиимэ дээрэһээ энэ ажалда али бүхы туһаламжа ба дэмжэлгэ үзүүлхэ гэжэ БМАССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол Улан-Удэ городой партийна, советскэ, комсомольско ба бусад олониитын болон мүн ажахын организацинуудые уялгална.

Манай томо-томо ажаүйлэдбэриин газарнууд тус байгуулгада ехэхэн туһаламжа үзүүлхэ ушартай. Түмэр хүрзэ, кайло, ябган тэргэ, һүхэ гэхэ мэтын шухала зэмсэгүүдые олоор бүтээхэ, аргамжа, бээлэй мэтын зүйлнүүдые олохо, газар малтаха машина, автомашина, катер, онгосо, баржа, мори тэргэ гэхэ мэтээр туһалха гээшэ ажахын организацинуудай ба ажаүйлэдбэриин предприятинуудай арюун патриотическа үүргэ болоно.

Эдэ предприятинууд мүнөө өөһэдынгөө аргаболомжые хаража үзөөд, социалистическэ уялгануудые абажа байна. Жэшээлхэдэ, ПВРЗ хэдэн зуугаад һүхэ, кайло ба түмэр хүрзэнүүдые ойрын арбаад үдэр соо хэжэ үгэхэнь. Мүн шэлэй механизированно завод элдэб гоёлто шэмэг болохо шэлнүүдые бүтээжэ үгэхэ юм.

Энэ шухала хэрэгтэ городой һуурин зон тон эдибхитэйгээр хандаха ушартай. Түсэбтэ болзор соонь дамбые бүтээхын тулада гол ажалһаа гадуур үдэр бүхэндэ гурбан зуугаад хүн һайн дураараа хүдэлмэрилхэ ёһотой. Энээниие хүсэлдүүлхын тулада манай агитаторнууд айхабтар ехэ үүргэ дүүргэхэ уялгатай. һуурин зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэжэ, һайнаар хүдэлмэрилһэн хүнүүдые урмашуулха, социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ байна.

һаядаа тэрэ дамбын проектнүүдэй выставка эмхидхэгдэхэнь. Энэ выставка дээрэ тус дамбые бүтөөгөөд байхада Үдэ ба Сэлэнгын эрьеые ямар гоё болоод байхыень эли тодоор харуулха юм. Энэ выставкада табигдаһан проектнүүдтэй олониитые үргэнөөр танилсуулха шухала.

Уһа хааха дамба байгуулха ябадал болбол городые уһанай үерһөө хамгаалха ба Үдэ болон Сэлэнгэ мүрэнүүдэй эрье шадарай газарые сэбэр һайхан болгохо, юрэнхыдөө республикын столицые болбосон гоё болгохо ябадалтай нягта холбоотой тон шухала хэмжээ—ябуулга мүн.

Июниин һүүл багһаа уһанай эрьедэ олониитын хүдэлмэри бусалхань. Энээндэ эдибхитэйгээр оролсохо гээшэ Улан-Удын ба городто дүтэ аймагуудайшье ажалшадай арюун уялга мүн.

Уһа хааха дамбые олониитэерээ байгуулая.

Уһа хааха дамба Улан-Удэ городто байгуулха тухай

(БМАССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тогтоол)

Уһа хааха дамба Улан-Удэ городто байгуулха ябадал болбол тус городые уһанай үерһөө хамгаалха ба Үдэ болон Сэлэнгэ голнуудай эрье шадарые болбосон гоё болгохо талаар нягта холбоотой шухалын шухала хэмжээ-ябуулга болоно гэжэ хараад, БМАССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой **тогтоохонь:**

1. Уһа хааха дамба байгуулха ба Улан-Удэ городой эрье шадарые болбосон байдалтай болгохо тушаа проектые һайшааха. Тус дамбын байгуулгые «Бурмонголгражданстрой» трестдэ даалгаха. Проектээр хараалагдаһан түрүүшын ээлжээндэ бүтээгдэхэ барилгын хүдэлмэринүүдые 1945 оной ноябриин 7-до дүүргэлтэ болгохые тус трестые эрхилэгшэ нүхэр Мойэровые уялгалха.

2. Уһа хааха дамбые түхеэрхэ болон эрье шадарые болбосон гоё байдалтай болгохо хүдэлмэринүүдые эмхидхэхэ талаар туһаламжа үзүүлхын түлөө иимэ составтай оперативна группа бии болгохо гэбэл: нүхэд Ершов—БМАССР-эй Совнаркомой түрүүлэгшын орлогшо (группые хүтэлбэрилэгшэ), Барабанов—ВКП(б)-гэй обкомой секретарь, Брауде—ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой секретарь, Корчагин—Улан-Удын городской Соведэй исполкомой түрүүлэгшэ, Фролов—ВЛКСМ-эй Улан-Удын горкомой секретарь.

3. Уһа хааха дамбын байгуулалта болбол городые болбосон гоё байдалтай болгохо ябадалтай нягта холбоотой шухалын шухала хэмжээ-ябуулгын удхашанарые городой үргэн ниитэ арад зоной дунда ойлгуулха хүдэлмэринүүдые хэхыень ВКП(б)-гэй Улан-Удын горком, ВЛКСМ-эй горком болон ажалшадай депутадуудай городской Соведэй исполкомдо, мүн тэрэшэлэн «Бурят-Монгольская Правда» ба «Бурят-Монголой Үнэн» газетэнүүдэй редакцинуудта болон Радиокомитедтэ даалгаха.

4. Уһа хааха дамбые байгуулгада али болохо туһаламжа үзүүлхые Улан-Удэ городой партийна, советскэ, комсомольско болон бусад олониитын, мүн тэрэшэлэн ажахын эмхи зургаануудые уялгалха.

* * *

Бурят-Монгол АССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй обком болбол уһа хааха дамба болон манай республикын столица—Улан-Удэ городые—болбосон гоё байдалтай болгохо барилгада эдибхитэйгээр хабаадалсахые городой бүхы ажалшадые уряална.

БМАССР-эй Совнаркомой түрүүлэгшэ **С. ИВАНОВ.**

ВКП(б)-гэй Обкомой Секретарь **А. КУДРЯВЦЕВ.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй УКАЗ

„Правда“ газетын редактор П. Н. Поспелов гэгшые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Эсэгэ ороноо хамгаалтын агуу ехэ дайнай үедэ хэблэл газетын талаар амжалтатай һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө «Правда» газетын редактор **Поспелов** Петр Николаевичые **Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1945 оной июниин 13.

СССР-эй Академи наукын хүдэлмэрилэгшэд шагнагдаба

СССР-эй Академи наукын 220 жэл ой гүйсэһэнэй дашарамда, наука болон техникые хүгжөөхэ хэрэгтэ гайхамшаг ехэ габьяатай байһанайнгаа түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар хэдэн олон эрдэмтэд шагнагдаһан байна тэбэл:

Ленинэй орденоор—96 эрдэмтэн; **Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай 1-дэхи зэргын орденоор**—14 эрдэмтэн; **Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай 2-дохи зэргын орденоор**—8 эрдэмтэн; **Ажалай Улаан Тугай орденоор**—373 эрдэмтэн; **Улаан Одоной орденоор**—151 эрдэмтэн; **«Хүндэлэлэй тэмдэг»** орденоор—424 эрдэмтэн; **«Ажалай шэн габьягай түлөө»** медаляар—277 эрдэмтэн; **«Ажалдаа шалгарһанай түлөө»** медаляар—123 эрдэмтэн шагнагдаба. (ТАСС).

—о—

КРИВОРОЖСКО БАССЕЙНДЭ—ШЭНЭ ШАХТА

Криворожско бассейндэ № 5 хүсэ ехэтэ шахта һэргээн бодхоогдоод хүдэлмэрилжэ эхилбэ. Энэ шахта болбол дайнай урда тээ 50 мянган тонно хүртэр руда нэгэ жэл соо үгэдэг байгаа. Мүнөө тэрэнэй хүсэнь 4 дахин ехэ болоо.

Саг Зуурын Польско Правительствые шэнэдхэн байгуулха тухай асуудал тушаа

Үлэмжэ үргэн демократическа үндэһэ һуури дээрэ Польшо сооһоо демократическа ажал-ябуулгашад болон хилын саана байһан полягуудые оруулалсажа, Саг Зуурын Польско Правительствые шэнэдхэн байгуулха тухай болон Национальна Нэгэдэлэй Саг Зуурын Польско Правительствые бии болгохо тухай Саг Зуурын Польско правительствын членүүд болоод Польшо ба хилын саана байһан демократическа ажал-ябуулгашадтай зүбшэн хэлсэхээр гурбан союзна державануудай Крымскэ Конференци дээрэ томилогдоһон СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов, Великобританиин Элшэн Сайд сэр Арчибальд К. Керр болон Америкын Холбоото Штадуудай Элшэн Сайд господин В. А. Гарриман гэгшэд Польшо тушаа Крымскэ хэлсээгээр хараалагдаһанай ёһоор зүбшэн хэлсэхын тулада иимэ хүнүүд уригдаха ёһотой гэжэ шиидхэбэ гэбэл:

1. Саг Зуурын Польско Правительствын түлөөлэгшэд.

Варшаваһаа абтаһан мэдээсэлэй ёһоор, Саг Зуурын Польско Правительствын түлөөлэгшэд болохо Болеслав Берут, Эдуард Осубка—Моравский, Владислав Ковальский, Владислав Гомулка гэгшэд томилогдобо.

2. Польшоһоо ерэхэ демократическа ажал-ябуулгашадые нэрлэбэл: Винценты Витос, Зигмунд Жулавский, Станислав Кутшеба, Адам Кржижановский болон Генрих Колодзейский.

3. Хилын саанаһаа ерэхэ демократическа ажал-ябуулгашад гэбэл: Станислав Миколайчик, Ян Станчик болон Юлиан Жарковский гэгшэд болоно.

Дээрэ дурсагдаһан хүнүүд июниин 15 багта Москвада ерэхээр уригдаһан байна.

Польско Республикын Крайовой Рада Народовойн Президент господин Б. Берут, Польско Республикын Саг Зуурын Правительствын Премьер-Министр господин Э. Осубка-Моравский, Премьер-Министрын орлогшо господин В. Гомулка ба Крайовой Рада Народовойн член господин В. Ковальский гэгшэд Москвада ерэбэ

Польско Республикын Крайовой Рада Народовойн Президент господин Б. Берут, Польско Республикын Саг Зуурын Правительствын Премьер-Министр господин Э. Осубка-Моравский, Премьер-Министрын Орлогшо господин В. Гомулка ба Крайовой Рада Народовойн член господин В. Ковальский гэгшэд Саг Зуурын Польско Правительствые шэнэдхэн байгуулха тухай зүбшэжэ үзэхын тулада июниин 13-да Москвада ерэбэ.

Центральна аэродром дээрэ господинууд Б. Берут, Э. Осубка-Моравский, В. Гомулка болон В. Ковальский гэгшэдые СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо ба СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов, СССР-эй Оборонын Арадай Комиссарай Орлогшо армиин генерал Н. А. Булганин, СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай Орлогшо А. Я. Вышинский, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. Ф. Горкин, Московско Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. А. Яснов, Москва городой Комендант генерал-лейтенант К. Р. Синилов, СССР-эй НКИД-эй Протокольно Таһагые Даагша Ф. Ф. Молочков, СССР-эй НКИД-эй 4-дэхи Европейскэ Таһагые Даагша А. Н. Абрамов болон бусад угтаһан байгаа.

Мүн тэрэшэлэн, эндэ ерэгшэдые угтагшадые нэрлэбэл: Польско Посольствын состав Элшэн сайд господин З. Модзелевский түрүүтэй. Италиин Элшэн сайд господин П. Кварони, Швециин Элшэн түлөөлэгшэ господин С. Седерблюм, Болгариин түлөөлэгшэ господин Д. Михалчев, Чехословацка Республикын хэрэгүүдэй Саг Зуурын Этигэмжэтэ господин Я. Гниздо, Французска Республикын Хэрэгүүдэй Саг Зуурын Этигэмжэтэ господин П. Шарпантье, Югославска Посольствын 1-дэхи Секретарь господин Р. Николаевич, Чехословацка Республикын Сэрэгэй Миссиин Начальник Бриг. генерал Г. Пика, мүн тэрэшэлэн Польшо тээшэ ошожо ябаһан аад, замдаа Москвада тогтоһон Шведскэ Правительствын Түлөөлэгшэ господин К. Энг ба бусад болоно.

Тэдэниие угтаха дээрэнь хүндэлэлэй һахюул табигдаһан ба Польшо болоод, СССР-эй гүрэнэй гимнэнүүдые татаһан байгаа.

Аэродром болбол польско болон советскэ тугуудаар шэмэгдэнхэй байба.

Союзнигууд хоорондын репарационно комиссида оролсоһон США-гэй түлөөлэгшэ господин Э. Поули гэгшэ Москвада ерээ

Крымскэ конференциин шиидхэбэриин ёһоор Москвада хүдэлмэрилхэ ёһотой байһан союзнигууд хоорондын репарационно (дайнай гарза гайе бусааха) комиссида оролсоһон Америкын Холбоото-Штадуудай түлөөлэгшэ элшэн сайд Э. Поули гэгшэ һамгантайгаа, мүн тэрэшэлэн тэрэнэй туһалагша элшэн түлөөлэгшэ д—р И. Любин болон тэдэнтэй хамта ерэлсэһэн экспертнүүд болон советнигүүд июниин 11-дэ Москвада ерэһэн байна.

Эндэ ерэгшэдые аэродром дээрэ угтагшадые нэрлэбэл: союзнигууд хоорондын репарационно комиссида оролсоһон СССР-эй түлөөлэгшэ болохо СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орлогшо И. М. Майский һамгантайгаа, Ф. Ф. Молочков, В. И. Базыкин, НКВТ-эй түлөөлэгшэ Е. И. Бабарин, мүн тэрэшэлэн Москвада һуугаа Америкын Холбоото-Штадуудай элшэн сайд господин А. Гарриман, СССР-тэ һуугаа американска сэрэгэй миссие толгойлогшо генерал-майор Д. Дин, контрадмирал Майплз, Москвада һуугаа США-гэй посольствын членүүд болон бусад. (ТАСС).

ҮНДЭР УРГАСЫН ТҮЛӨӨ МҮРЫСӨӨН

Республикын аймагуудаар хабарай тарилгын ябаса тухай БМАССР-эй Наркомземэй мэдээн
1945 оной июниин 10.

Аймагууд	Яровой тарилгын бүхы түсэбэй дүүргэлтэ (проц.)	Ороһото бобово тарилгын түсэбэй дүүргэлтэ (проц.)
1. Хориин	97,7	100,4
2. Курумканай	94,7	98,6
3. Хэжэнгын	91,9	99,3
4. Иволгын	90,6	107,5
5. Тарбагатайн	90,1	100,9
6. Яруунын	89,5	97,3
7. Закаменай	89,1	97,5
8. Заиграйн	83,3	93,1
9. Ториин	84,9	103,9
10. М.-Шэбэрэй	84,9	96,4
11. Кабанскын	82,3	95,5
12. Баргажанай	79,6	83,4
13. Б-Кударын	78,2	87,8
14. Бичурын	77,4	89,2
15. Сэлэнгын	76,4	100,9
16. Түнхэнэй	76,2	80,7
17. Зэдын	73,7	97,2
18. Х.-Байгалай	72,1	100,0
19. Прибайкальска	71,6	85,1
20. Кяхтын	70,8	89,7
21. Кударын	70,1	86,0
22. Баунтын	70,8	89,7
23. Ахын	40,0	60,0
Хамта:	82,3	95,6

* * *

Тус мэдээнһээ харахада, тарилгын хүдэлмэри Кяхтын, Кударын, Сэлэнгын, Түнхэнэй, Байкало-Кударын аймагуудаар хангалтагүй ябана. һүүлэй үдэрнүүдтэ тус аймагай олонхи колхозууд тон багахан ургалта үгэбэ. Жэшээнь, Сэлэнгын аймаг үнгэрэгшэ 5 үдэрэй туршада 0,9 процент, Курумканай аймаг 0,8 процент, Хориин аймаг 2,9 процент нэмэлтэ үгэһэн байха юм. Мүнөө оройн тарилга хэхэ болзор үнгэржэ байбашье һаань, дээрэ дурсагдаһан аймагуудай тарилгын хүдэлмэриие һуладхаһан ябадал саашадаа тэсэмээр бэшэ байна.

Маршал Жуков болбол армиин генерал Эйзенхауэр ба фельдмаршал Монтгомери гэгшэдтэй уулзаба

Берлиндэ байгаа Темпельгофско аэродром дээрэһээ хоёр самолёт ниидэжэ аалихан дэгдэһээр, баруулжаа шэглэн ошобод. Тэдэ машинанууд соо Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуков, Гадаада Хэрэгүүдэй Наркомой орлогшо А. Я. Вышинский, тэдэнтэй хамта ябалсаһан генералнууд болон штабай офицернүүд һуужа ябана.

Берлинэй баруун заха, Потсдамын кварталнууд, Германиин бишиихан городууд болон деревнинүүд дээгүүр эдэ самолёдууд шууяса ниидэд үнгэрбэ. Эндэ болоһон дайн байлдаанай мүр уланууд хаана-яанагүй эли харагдана. Тээ доро Эльба мүрэн зурыжа харагдана, тэрэнэй саада тээхи газар дээрэ американска сэрэгүүд дайсантай тэмсэл хэһэн байгаа.

Агаарай кораблиин командир подполковник Смирнов гэгшэ хүрэхэ гэһэн газар тээшээ — Франкфурт-на-Майн тээшэ шэглэн самолёдоо хүтэлнэ. Нэгэ час 40 минута ниидээд ябатарнь, американска истребительнүүд тус самолёдые угтаба. Тэдэнэр амаршалга хүргэжэ эрьелдэһэн бэеэрээ баруун тээшээ ябаа.

Бууха дүтэлөөд ябахадань Франкфуртска аэродромой нэгоон талмай, советскэ айлшадые угтахын тулада тэндэ жагсаһан союзна сэрэгүүд болон союзна державануудай тугууд тээ дээрэһээ харагдана.

Часай стрелкын 12 тооe харуулха багтань түрүүлжэ ябаһан самолёт газарта бууба. Дахуулжа ябаһан «Виллис» гэжэ самолёдэй хойноһоо ябаад, угтамжын газар тээшэ шамдагай ошоно.

Тэндэ артиллериин буудалганууд хэгдэхэнь самолёдой үүдэнүүдээр пэбтэ дуулдана. Иигэжэ салют хэхэдээ американска сэрэгүүд болбол Германида байгаа эзэмдэлгын советскэ сэрэгүүдэй Главнокомандалагша Маршал Г. К. Жуковай Франкфурт-на-Майн городто ерэһэндэнь амаршалга хүргэнэ гээшэ.

Ниидэлгын газар дээрэ Маршал Жуков, нүхэр Вышинский, советскэ генералнууд болон офицернүүдые Эйзенхауэрай штабай начальник генерал-лейтенант Беделл Смит гэгшэ угтаба. Тэрэ хадаа хүндэлэлэй һахюулай парадые хүлеэн абахыень маршал Жуковые урина. Оркестр болбол советскэ ба американска гүрэнэй гимнэнүүдые татана. Американска болон британска сэрэгүүдэй урда захын хүндэлэлэй һахюулай начальник Розенфельд гэгшэ Маршалые угтажа байһан сэрэгүүдэй жагсаһан тухай тэрээндэ рапортална.

Нэгэдэмэл нацанuудай хани барисаае шэмэглэн харуулжа намилзаһан Советскэ Союзай, Америкын Холбоото-Штадуудай болон Великобританиин тугуудай дэргэдэ Маршал Жуков зогсоод хүндэлэлэй һахюулха ба угтажа ерэһэн союзна офицернүүдтэ хандан богонихон үгэ хэлэнэ.

—Би хадаа гитлеровскэ Германиин армитай айхабтар шадамагаар ба эрэлхэг зоригтойгоор дайлалдаһан союзнигуудай шэн габьяата армиин баатарлиг солдадууд, офицернүүд болон генералнуудые амаршалхадаа угаа баяртай байнаб гэжэ Маршал хэлэбэ.

Гитлеровскэ Германиие дараһан Нэгэдэмэл нацануудай илалта болбол түйлай ехэ ба арюун нангин хэрэг мүн. Союзнигуудай арминууд болон Улаан Арми болбол хүн түрэлтэниие гитлеровскэ дарлалтаһаа болоод Германиин талаһаа сэрэгээр орохо саг үргэлжын аюулһаа наһан үедэнь сүлөөлбэ гээшэ.

Генерал Эйзенхауэрта айшалжа ерэһэн би хадаа мүнөө сагай гайхамшаг ехэ хүнүүд болохо Рузвельт, Сталин, Черчиллиин һанал бодолоо нэгэдэһэнэй ашаар, Америкын Холбоото Штадуудай, Советскэ Союзай болон Великобританиин арад зоной халуун хани барисаатай байһанайнь ашаар бидэнэр фашизмые дараһан илалта түйлаабди гэжэ хэлэхэдээ угаа баяртай байнал би. Мүн тэрэшэлэн Советскэ Союзай болон Америкын Холбоото Штадуудай хоорондохи хани барисааниие һайнаар байлгахын тулада США-гэй мүнөөнэй президент Трумэн гэгшын имагта ехэ юумэ бүтээжэ байһыень тэмдэглэхэ ёһотой байнаб.

Союзна сэрэгүүдые имагта бэлигтэй бэрхээр хүтэлһэн танай Верховно Главнокомандалагша армиин генерал Эйзенхауэр болбол ехэ ехэ дайнай операцинуудые хэхэдээ гайхамшаг амжалтануудые түйлаһан байна.

Мүнөөдэр советскэ правительство болон Маршал Сталинай даалгабаряар Советскэ Союзай эгээн дээдэ сэрэгэй орден болохо—«Илалта» гэжэ орденуудые генерал Эйзенхауэр болон тэрэнэй талантай хани нүхэрынь болохо фельдмаршал Монтгомери гэгшэдтэ барюулха байһандаа угаа баяртай байнаб—гэбэ.

Иигэжэ хэлэһэнэйнь һүүлээр американска болон английска сэрэгүүдэй баяр ёһололой марш эхилбэ. Союзнигуудай арминуудай түлөөлэгшэд болохо ябган сэрэгүүд нэгэн жэгдэ жагсаалаар үнгэрбэ. Советскэ Союзай, Америкын Холбоото Штадуудай болон Великобританиин тугуудые бариад гараба. Баяр ёһололой маршын һүүл үзүүртэнь оркестр ябана.

Парад дүүрэ. Маршал Жуков нүхэр Вышинский, генерал-лейтенант Варенников, генерал-лейтенант Васильев болон тэдэниие үдэшэжэ ябаһан офицернүүд машинануудтаа һуугаад хуягта хүнгэн автомобильнуудай һахюултайгаар Франкфуртын үйлсэнүүдээр ябажа. Европодохи союзна экспедиционно сэрэгүүдэй верховно главнокомандалагшын штабай байһан газар тээшэ ошобо. Хүндэтэ советскэ айлшадай ябажа ошохо үйлсэнүүдые зүбшан американска болон английска солдадууд, унтер-офицернүүд болон офицернүүд хоорондоо богонихон забһартайгаар жагсаад байнад. Автомашинануудай колоннонуудай ябаһан зам хүдар танкнуудай байхадань, тэдэнэй дэргэдэ экипажнуудынь жагсанхай. Союзнигуудай ябган сэрэгүүд, мотоциклистнүүд, танкистнууд болбол Маршал Жуков болон тэрээнтэй хамта ябалсаһан хүнүүдые амаршална.

Армиин генерал Эйзенхауэрай уужам ехэ кабинет. Европодохи союзнигуудай экспедиционно сэрэгүүдэй главнокомандалагша болбол богонихон сагай болзор соо хоёрдохёо уулзажа байһан Маршал Жуковые халуун дулаанаар амаршална. Эндэ түрүүн ерэһэн фельдмаршал Монтгомери, авиациин главна маршал Теддер, американска болон английска генералнууд Эйзенхауэрай кабинет соо байлсана. Генерал Эйзенхауэр болбол адмирал Барроу, авиациин маршал Гаррис, авиациин маршал сэр Кеннингхэм, американска сэрэгүүдэй 6-дахи армейскэ бүлэгые командалагша генерал Деверс, Черчиллиин сэрэгэй кабинедэй начальник генерал Исмей гэгшэдтэй Маршал Жуковые танилсуулна.

Союзна арминуудай гайхамшаг ехэ полководецуудтай Маршал Жуковай уулзажа, баагүй һайнаар болоһон хөөрэлдөөниинь 20 минута тухай үргэлжэлбэ. Маршал болбол Германиин диилдэһэн тухай декларацида гараа табихаар илагша державануудай түлөөлэгшэдэй ерэһыень харуулһан фото зурагуудые генерал Эйзенхауэр болон фельдмаршал Монтгомери гэгшэдтэ барюулна. Баһа английска фельдмаршалай Маршал Рокоссовскийтай уулзаһыень харуулһан фото-зурагуудай альбомые Маршал Жуковһаа фельдмаршал Монтгомери абана.

Генерал Эйзенхауэр болон фельдмаршал Монтгомери гэгшэд Германиин диилдэһэн тухай декларацида гар табиха дээрээ ушарһан түүхэтэ уулзалгые тэмдэглэхын тулада: «Маршал Жуковые хүндэлжэ бэлэг барпгшад—Дуайт Д. Эйзенхауэр», «Б. Л. Монтгомери фельдмаршал 10/VI-45» гэжэ өөһэдынгөө гараар бэшэһэн гаршагуудтай зурагуудые Маршалда барюулнад.

Баярай ёһололой шэмээгүй болоһон байдалда Маршал Жуков болбол айхабтар ехэ хэмжээтэй дайшалхы операцинуудые хэжэ гитлеровскэ Германиие дараһан Нэгэдэмэл нацануудай илалтые хангаһан гайхамшаг һайн амжалтануудай түлөө генерал Эйзенхауэр болон фельдмаршал Монтгомери гэгшэдые «Илалта» гэжэ орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые уншана.

Советскэ Союзай эгээн дээдэ полководческо орден болохо «Илалта» гэжэ орденииe шэмэглэһэн эрдэниин шулуунуудһаа нюдэ ялбахаар гэрэл сасарна. Маршал Жуков тэрэ ордениие армиин генерал Эйзенхауэртэ барюулна. Советскэ сэрэгүүдэй алдарта полководец американска полководецын гарые шангаар барина.

—Эрхим дээдэ шагнал абаһан Таниие үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб—гэжэ Маршал хэлэнэ.

Генерал Эйзенхауэр гэгшэ Г. К. Жуковта баясхалан хүргөөд; советскэ правительствын эды зэргын ехэ шагнал абаһандаа баясанаб. Баһа иимэ ордениие Маршал Жуковай гарһаа абаһандаа бүри ехэ баяртайб,—гэбэ.

Удаа тэнь «Илалта» ордениие фельдмаршал Монтгомеридэ барюулаад, английска полководецые Маршал үнэн зүрхэнһөө амаршална. Фельдмаршал халуун баясхалан хүргэнэ. Тэндэ байлсаһан советскэ, английска болон американска генералнууд шагнагдагшадые амаршалба.

Эйзенхауэрай кабинет соо суглараһан хүнүүд газаашаа, терасс дээрэ гараба, тэндэ гитлеровскэ сэрэгүүдтэй дайлалдахадаа шалгарһан американска болон английска генералнуудта советскэ шагналнууд барюулагдаха ёһотой байгаа. Генерал Эйзенхауэр болбол Маршал Жуковые шагнагдагшадтай танилсуулна. Улаан сэмбээр бүрхөөгдэһэн стол дээрэ Улаан Тугай орденууд болон «Дайшалхы габьяагай ту-

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

Партийна ажабайдал

Эмхи зургаануудай дэргэдэхи партийна организацинуудай худэлмэриие үндэhөөрынь hайжаруулха

«ВКП(б)-гэй Бурят-Монгол обкомой худэлмэри тухай» гаргаhан ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоол, мүн партиин обкомой XIX пленумэй шиидхэбэриие худэлмэри дээрээ үндэhэ болгожо, зарим учреждениинүүдэй болон наркомадуудай дэргэдэхи партийна эхин организацинууд өөhэдынгөө худэлмэринүүдые шэнэдхэн табижа шадаба. Тэдэнэр өөрынгөө шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтэнүүдые шалгадаг болохоhоо гадна, партийн эмхидхэлэй ба политическо-хүмүүжүүлгын худэлмэринүүдые нилээд гүй hайжаруулба.

БМАССР-эй худалдаа наймаанай Наркомадай дэргэдэхи партийна эхин организаци (секретариинь нүхэр Колмакова) hара бүхэндэ хоёр дахин алдангүй партийна суглаа үнгэргэжэ, тэрээн дээрээ шухала удхашанартай асуудалнуудые бүхы коммунистнуудайнгаа эдибхитэй хабаадалгатайгаар зүбшөн хэлсэдэг болоо. Тэндэхи 27 коммунист бараандаа партийна даалгабари дүүргэдэг юм. Зарим залуу коммунистнуудай даалгабаряа дүүргэхэдэнь, тэдэнэртэ бусад коммунистнууд халуун туhаламжа үзүүлдэг байна. Жэшээнь, партиин члэнэй кандидат нүхэр Фёдоров парторганизациингаа даалгабаряар «Нүхэр Сталинай приказ ба манай зорилго» гэhэн элидхэл хамтын суглаан дээрэ хэхэдээ, тэрэнээ ехэхэн hонирхолтойгоор хэбэ. Залуу коммунист нүхэр Кэтилов ханын газетые редактировалха зуураа өөрынгөө идейно-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар эдибхитэйгээр оролдодог юм. Агитаторнууд нүхэд Преймак, Башанхоева болон бусад энэ хүнүүдэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлдэг болоо.

Нартиин устав ба программые шудалхын түлөө кружок эмхидхэгдээд, тэндэ залуу коммунистнууд бүгэдөөрөө хабаадалсана. Тус парторганизациин 12 коммунист «ВКП(б)-гэй хураангы курсын историие» шудалжа дүүргээд, мүнөө дабтажа байнад. Энэ кружогые хүтэлбэрилэгшөөр коммунист нүхэр Южук баталагдаха зурааа энэ харюусалгатай даалгабариие жэшээтэ hайнаар дүүргэнэ. Парторганизациин секретарь нүхэр Колмакова болбол коммунистнуулайнгаа идейно-политическэ хэмжээнүүдые дээшэлүүлхэ тушаа гол анхаралаа табихаhаа гадна, коммунистнууд болон бүхы худэлмэрилэгшэдэй дунда партийна ба ажалай жаяг заршам дээшэлүүлхэ тушаа ехэхэн эмхидхэлэй худэлмэри хэhэн байна. Шүүмжэлгые үргэнөөр эрхилжэ, худэлмэридэхи дутуу дунда зүйлнүүдээ нюур сахингүйгөөр элирүүлээд, тэрэ дары усадхахын тулада хэмжээ-ябуулгануудые хараалдаг байна. hаяхан болоhон партийна суглаан дээрэ партиин обкомой XIX пленумэй шиидхэбэриин ямараар дүүргэгдэжэ байhан тухай нүхэр Танхаевай элидхэл зүбшэн хэлсээд, дэлгэрэнгы хэмжээ-ябуулгануудые хараалhан тодо hонор шиидхэбэри гаргабашье hаа, тэрэнэй дүүргэлтые саг үргэлжэ шалгажа байха юм.

Тэрэшэлэн БМАССР-эй Наркомземэй дэргэдэхи партийна эхин организаци (партбюрогой секретарь нүхэр Гершевич), Хэлхеэ-холбооной Управлениин дэргэдэхи парторганизаци (секретариинь нүхэр Гончаров), Столовонуудай трестын парторганизаци (секретариинь нүхэр Мартыщенко), Телеграфна конторын партийна эхин организаци (секретариинь нүхэр Шипов), Бурмонторгын дэргэдэхи парторганизаци болон бусад өөhэдынгөө худэлмэринүүдые партиин обкомой пленумэй шиидхэбэриин эрилтын ёhоор шэнэдхэн табижа шадаhаниинь тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тус партийна организацинууд шүүмжэлэлгэнүүдые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, худэлмэридэхи дутуунуудаа усадхаха зуураа партийна органуудай шиидхэбэриин дүүргэлтые саг үргэлжэ шалгадаг болонхой. Мүн коммунистнуудайнгаа политическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлхэ талаар бага бэшэ худэлмэри хэжэ шадаhан байнад.

Гэбэшье, зарим учреждени болон Наркомадуудай дэргэдэхи партийна эхин организацинууд партиин обкомой пленумэй шиидхэбэриин үндэhөөр худэлмэрээ шэнэдхэн табижа шадаагүй байhаар. Жэшээлхэдэ, БМАССР-эй элүүрые хамгаалха Наркомадай парторганизаци (секретариинь нүхэр Резницкий), Наркомсобесэй парторганизаци (урданы парторганизациин секретарь байhан аад, мүнөө худэлмэриhөө зайлуулагдаhан нүхэр Хамаганова) гэгшэд партийно-политическэ худэлмэриие тон муугаар ябуулжа, коллективэйнгээ члэнүүдые большевистскээр хүмүүжүүлжэ шадаагүй дээрэhээнь тус Наркомадуудай худэлмэринүүд мүнөө үеын байдалай эрилтын ёhоор шэнэдхэн табигдаагүй байха юм.

Наркомздравай партийна эхин организаци болбол ВКП(б)-гэй обкомой XIX пленумэй шиидхэбэриие дүүргэлтэ болгохо тушаа хургаа хургаараа сохёотүй байhаар. Эндэ партийна суглаан удаа дары үнгэргэгдэдэггүй хэрбээ үнгэргэгдөөшье болоо hаа, идейнэ дээдэ хэмжээндэ болодоггүй юм. Шүүмжэлгэ хэжэ, аппарадайнгаа худэлмэридэхи дутуу дунда зүйлнүүдые элирүүлдэггүй заншалтай. Тиимэhээ олонхи коммунистнуудынь даалгадаhан худэлмэринүүдтээ тон харюусалгагүйгөөр хандадаг баримтанууд бии. Партиин члэн нүхэр Ситникова кружогой заняти хүтэлбэрилхэ даалгабаритай байhан аад, тэрэнээ мүнөөшье хүртэр дүүргээгүй байhаар. Агитколлективэй хүтэлбэрилэгшэ коммунист нүхэр Дабыдкина гэгшэ өөрынгөө уялгые мартажархинхай. Эндэхи 10 коммунистнуудай арайхан гэжэ хоёрынь партийна даалгабаритай гэжэ нэрэтэйшье мүртөө, тэрэнээ дүүргэдэггүй байха юм. Партиин историие, нүхэр Сталинай түүхэтэ зохёолнуудые гүнзэгыгөөр шудалдаг коммунистнууд тон үсөөхэн бии. Профсоюзна худэлмэриие hайжаруулха, социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлхэ тушаа анхарал оролдолгоёо эрэйдоошье табидаггүй заншалтай байна.

Наркомсобесэй партийна эхин организациин секретарь байhан нүхэр Хамгановагай революционно hэрэмжээ алдаhан дээрэhээнь, тэндэ гүрэнэй үнэтэ зөөриие үбэршөлхэ, хулгайлха болон гээлтэ хоролтодо оруулха ябадал ехээр дэлгэрhэн байгаа. Тэдэ, энэ бузагай хэрэгые тэндэхи коммунистнууд элирүүлээгүй, харин мүрдэлгын органуудай худэлмэрилэгшэд элирүүлhэн баримтанууд хадаа тус партийна организациин худэлмэриие эли тодоор харуулна гээшэ.

ВКП(б)-гэй Улан-Удын Городской райком, тэрэнэй эмхидхэлэй-инструкторска таhагай худэлмэрилэгшэд болбол эмхи зургаануудай дэргэдэхи партийна эхин организацинуудые эмхидхэлэй талаар бухэжүүлхэ, большевистскэ шүүмжэлэлгэ үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, учреждени болон наркомадуудай дэргэдэхи партийно эхин организацинуудай худэлмэриие үндэhөөрнь hайжаруулха тушаа гол анхаралаа табидаг болоо. Тиибэ ябабашье манай худэлмэридэ дутуу дунда зүйлнүүд яhала олон бии.

Эмхи зургаануудай дэргэдэхи партийна организацинууд нэн түрүүндэ, албан хойрог ааша гаргаха, ноёрхог заншалтайгаар худэлмэрилжэ, үргэн нийтэ ажалшадай эрилтые саг болзор соонь хангадаггүй, жаяг заршамгүй хүнүүдтэй эрид шууд тэмсэхэ зурааа большевистскэ шүүмжэлэл үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, социалистическэ мүрысөөнэй сог залиие бадаруулжа өөhэдынгөө худэлмэринүүдые үг үндэhөөрынь шэнэдхэн табихын түлөө тэмсэхэ үүргэтэй.

Е. МОССОРОВА, ВКП(б)-гэй Городской райкомэй эмхидхэлэй-инструкторска таhагые даагша.

Хабарай тарилга дээрэ залуу плугшадай республиканска социалистическэ мурысөөнэй 1945 оной майн 3-дахи декадын дүн тухай

Хабарай тарилга дээрэ залуу плугшадай республиканска социалистическэ мурысөөнэй майн 3-дахи декадын дүнгые хаража үзөөд, ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэй тогтоохонь:

1. ВЛКСМ-эй обкомой ба БМАССР-эй Наркомземэй шагналнуудые абахаар кандидат болгон үлөөхэ гэбэл:

а) Нэгэдэхи шангууд:

А. Соколова Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз.
Ф. Григорьева Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз.
Ф. Степанова Тарбагатайн аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз.
Д. Доржиев Сэлэнгын аймагай, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз.
Н. Сулейманов Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз.

б) Хоёрдохи шангууд:

Б. Базарова Хэжэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз.
Д. Добчинова Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз.
Ф. Павлова Бичурын аймагай «Красная Заря» колхоз.
А. Голендухина Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз.
Г. Мельников Мухаршэбэрэй аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз.
Н. Тибанов Мухаршэбэрэй аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз.
Б. Жалсанова Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз.
С. Безизвестных Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхоз.
Д. Доржиев Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз.
Ц. Цыренжапов Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз.

в) Гурбадахи шангууд:

М. Антонов Тарбагатайн аймагай «Искра» колхоз.
В. Фомина Тарбагатайн аймагай «Искра» колхоз.
М. Борисов Тарбагатайн аймагай «Искра» колхоз.
Ш. Цыбикова Бичурын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз.
Х. Ламажапова Бичурын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз.
Б. Доржиева Сэлэнгын аймагай «Большевик» колхоз.
Б. Цыдыпова Хориин аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз.
А. Дылыков Кяхтын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз.
Д. Цыдыпова Хориин аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз.
Ц. Ринчиндоржиева Сэлэнгын аймагай «Социализм» колхоз.

2. **ВЛКСМ-эй ОБКОМОЙ БА БМАССР-эй НАРКОМЗЕМЭЙ ШАГНАЛНУУДЫЕ АБАХААР КАНДИДАТ БОЛГОН ТООЛОХО:**

а) Нэгэдэхи шангууд:

А. Матвеев Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз.
Д. Бальжинова Бичурын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз.
А. Кондратьев Бичурын аймагай Логовскиин нэрэмжэтэ колхоз.
М. Коршунов Бичурын аймагай Логовскиин нэрэмжэтэ колхоз.

б) Хоёрдохи шангууд:

Л. Павлова Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз.
Е. Баинкова Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз.
Ф. Федотова Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз.
Б. Цыбикова Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз.
Д. Цыбикова Хэжэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз.
Д. Бадмаева Хэжэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз.
Р. Намжилона Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхо.
Г. Ржанев Кабанскын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз.
М. Доржиева Хэжэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз.
Д. Гунсырова Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз.
Ж. Лодоева Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз.
Ч. Гомбоева Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз.
П. Ванданова Зэдын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз.

в) Гурбадахи шангууд:

Д. Базарова Заиграйн аймагай «III Интернационал» колхоз.
Х. Жигмытова Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз.
Г. Шарипова Сэлэнгын аймагай «Большевик» колхоз.
Н. Ринкинов Заиграйн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз.
Б. Лубсанова Сэлэнгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз.
Б. Базаров Сэлэнгын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз.
В. Сомсоненко Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз.
Н. Дамбаева Сэлэнгын аймагай «Большевик» колхоз.
Л. Муркуева Кяхтын аймагай «Улан-Табангут» колхоз.
Ч. Сантанов Сэлэнгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз.
П. Сандаков Заиграйн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз.
Л. Вишнякова Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз.
Р. Батодоржиев Зэдын аймагай Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз.
Х. ДылыковаТориин аймагай «Улан-Номто» колхоз.
А. Шабанова Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз.
Б. Доржиева Хориин аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз.
Б. НимаевТориин аймагай «Улан-Номто» колхоз.
Г. Будожапов Зэдын аймагай Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз.
Ц. Цыбик-Доржиев Зэдын аймагай «Социализм» колхоз.
М. Ефимова Бичурын аймагай Круминай нэрэмжэтэ колхоз.
Н. Родионова Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз.
Б. Аюшиев Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз.
А. Раев Кабанскын аймагай «17 октябрь» колхоз.
З. Красноярова Иволгын аймагай «18 партсъезд» колхоз.

ТАСС-эй буруушаалга

«Нью Кроникл» гэжэ лондонско газетэ болбол Германи дотор советскэ эзэмдэлгын зоноhоо американска сэрэгүүд нүүжэ эхилбэ гэжэ мэдээсэбэ. Дурсагдаhан газетэ хадаа хэрбээ ородуудай энэ районииие богонихон болзор соо өөhэдыноө сэрэгүүдээр эзэмдэжэ шадаха байгаа юм hаань, американецууд бүхы районииие нэгэ хэдэхэн үдэр соо сүлөөлэн тэндэhээ гаража шадаха байhан аад, харин ород сэрэгүүдэй дутамаг байhаниинь энээндэ hаад ушаруулна гэхэ хэбэртэйгээр мэдээсэнэ.

ТАСС болбол Германида байгаа советскэ эзэмдэлгын зоноhоо американска сэрэгүүдые нүүлгэжэ эхилhэн тухай «Ньюс Кроникл» гэжэ газетын мэдээсэл үнэн бэшэ байhан хадань буруушаана.

ТАСС болбол мүн тэрэшэлэн союзнигуудай сэрэгүүдэй гаража ошохо байhан тэрэ районииие советскэ сэрэгүүдээр эзэмдэхэ ябадалда ямаршье hаад түбэг ушархагүй гэжэ мэдүүлхээр этигэмжэлэгдэбэ.

Германи дотор эзэмдэгдэhэн советскэ зооные зонхилхо сэрэгэй захиргаанай гаргаhан приказууд

БЕРЛИН, июнин 11. (ТАСС). Германи дотор эзэмдэгдэhэн советскэ зооные зонхилон хүтэлхэ Сэрэгэй Захиргаание эмхидхэхэ тухай, мүн тэрэшэлэн бүхы антифашистска партинууд болон нэгэдэлнүүдые сүлөөтэ профсоюзууд болгожо худэлгэхэ тухай зүбшөөрэл үгтэhэн приказууд эндэ тунхаглагдаба.

Германи дотор эзэмдэгдэhэн советскэ зооные зонхилон хүтэлхэ сэрэгэй захиргаание эмхидхэхэ тухай июнин 9-дэ гаргагдаhан № 1 приказ соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Бүгэдэнииты анхарал хандуулхын тулада доро дурсагдаhан зүйлнүүд тухай соносхогдоно:

1) Үгэ дуугүй капитуляциин условинуудые Германиин дүүргэхын хойноhоо хянан шалгажа байхын тулада Германида дотор эзэмдэгдэhэн советскэ зооные зонхилон хүтэлхын тулада Советскэ Сэрэгэй Захиргаан бии болгогдобо.

2) Советскэ Сэрэгэй Захиргаанай Главноначальствующаар намайе, Сэрэгэй Захиргаанай Главноначальствующын нэгэдэхи орлогшоор арминн генерал В. Д. Соколовский гэгшые томилhон байна. Гражданска Захиргаанай хэрэгүүд тушаа Главноначальствующиин орлогшоор генерал-полковник И. А. Серов, Советскэ Сэрэгэй Захиргаанай штабай начальнигаар генерал-полковник В. В. Курасов гэгшэд томилогдобо.

3) Советскэ Сэрэгэй Захиргаанай байха газарынь Берлин городто болоно.

Советскэ Сэрэгэй Захиргаанай Главноначальствующи Германида байгаа советскэ эзэмдэлгын сэрэгүүдэй Главнокомандалагша Советскэ Союзай Маршал Г. К. ЖУКОВ.

Советскэ Сэрэгэй Захиргаанай Штабай Начальник генерал-полковник В. В. КУРАСОВ».

Советскэ Сэрэгэй Захиргаанай Главноначальствующиин июнин 10-да гаргаhан № 2 приказ соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Байгша оной майн 2-то советскэ сэрэгүүд Берлиние эзэлhэн байгаа. Берлиние аршалан хамгаалhан гитлеровскэ арминууд капитулировалаа hэн, тиин нэгэ хэды хоноод байхада Германи болбол үгэ дуугүй сэрэгэй капитуляци тухай акт дээрэ гараа табиба. Июнин 5-ай үдэр Советскэ Социалистическэ Республиканүүдай Союзай, Америкын Холбоото-Штадуудай Великобританиин болон Францин правительствонуудай үмэнэhөө Германиин диилдэhэн тухай болон Германиин бүхы газар дээрэхи Верховно засаг-түрые дурсагдаhан державануудай правительствонуудай бэе дээрээ даажа абаhан тухай Декларации олондо соносхогдоhон байгаа. Берлиние советскэ сэрэгүүдэй эзэлhэн сагhаа хойшо Германи дотор эзэмдэгдэhэн советскэ зоонын газар дээрэ худэлшэгүй хатуу гурим тогтонхой. Тэндэхи нютагуудта хуули захиргаанай органууд байгуулагдаhан ба германска зоной сүлөөтэйгөөр олониитын болон политическэ ажал ябуулхадань шухала хэрэгтэй условинууд бии болоhон байна. Дээрэ дурсагдаhан ушарhаа захирхамни:

1. Германи дотор эзэмдэгдэhэн советскэ зоонын газар дээрэ фашизмын хог богуудые үндэhөөрнь hалгааха зорилго табиhан бүхы антифашистска партинуудые бии болгохо ба ажалаа ябуулха, Германи дотор демократизмын эхин эмхинүүд болон гражданска эрхэ сүлөөе бухэжүүлхэ ба энэ талаар үргэн олон улад зоной үүсхэл хэшээлые дэлгэрүүлхыень зүршөөрхэ;

2. Ажалшадай ашаг туhа болон эрхые аршалан хамгаалхын зорилгоор сүлөөтэ профессиональна союзууд болон организацинууд болоожо нэгэдэхэ эрхые Германи дотор эзэмдэгдэhэн советскэ зоонын ажалшадзонь олгохо. Хүлhэнэй худэлмэришэдые абагшадтай коллективнэ договорнуудые баталха, мүн тэрэшэлэн страховой кассанууд болон харилсан туhалалсаха бусад эмхи зургаанууудые, культура гэгээрэлэй болон бусад ондоошье болбосоролой эмхи зургаанууудые ба организацинуудые бии болгохо эрхые профессиональна организацинууд болон нэгэдэлнүүдтэ олгохо;

3. 1 болоод 2-дохи параграф соо заагдаhан бүхы антифашистска партийна организацинууд ба сүлөөтэ профсоюзууд хадаа өөhэдынгөө ажал-ябуулгын уставууд гү, программуудые нютагай хуули захиргаанай органууд болон сэрэгэй комендантнуудта гэршэлүүлхэ зэргэтэй, тиихэдээ өөhэдынгөө хүтэлхы органуудай члэнүүдэй списогоень асаржа үгэхэ ёhотой.

4. Эзэмдэлгын ёhо гуримые бэелүүлхэ бүхы саг соонь 1-дэхи болон 2-дохи параграфууд соо заагдаhан бүхы эрганизацинуудай ябуулха ажалынь Советскэ Сэрэгэй Захиргаанай хинан шалгалта доро хэгдэхэ болон тэрэнэй гаргажа байhан заабаринуудай ёhоор хэгдэхэ болоно;

5. Дээрэ хэлэгдэhэнтэй зохилдуулан германска арад зоной демократическа сүлөөтэ байдал, гражданска эрхэнүүд болон ашаг туhыень хаhаха гэhэн антифашистска политическэ партинууд болон сүлөөтэ профсоюзуудай ажал-ябуулгадань хамаадаха хамаг бүхы фашистска хуулинууд, мүн тэрэшэлэн бүхы фашистска тогтоолнууд, приказууд, захиралтанууд заабаринууд гэхэ мэтые болюулха.

Советскэ Сэрэгэй Захиргаанай Главноначальствующи Советскэ Союзай Маршал Г. К. ЖУКОВ.

Советскэ Сэрэгэй Захиргаанай Штабай Начальник генерал-полковник В. В. КУРАСОВ».

(Уулзалгын үргэлжэлэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта)

лөө» медальнууд табяатай.

Советскэ болон хариин гүрэнүүдэй фото корреспондентнүүд ба кинооператорнууд энэ баяр ёhололой ушар байдалые плёнко дээрэ буулган абанад.

—Советскэ правительство болбол американска болон английска арминуудай офицернууд болон генералнуудай тусгаар ехэ габьяатай байhыень хараадаа абажа, илангаяа шалгарагшадые советскэ дайшалхы орденууд болон медальнуудаар шагнахые намда даалгаhан байгаа гэжэ Маршал Жуков хэлэнэ.

Эгээл түрүүн Улаан Тугай орденые американска армиин генерал майор Баркер Рай У. гэгшэ абана. Удаа тээнь Улаан Тугай орденууд: бригадна генерал Никельсон Стэнли, бригадна генерал Невис А. С., бригадна генерал Беттс, полковник Османский Ф. А., английска армиин генерал-лейтенант Грасетт А. Е., генерал-лейтенант Стронг К. В. Д., бригадир Салисбюри Джонс А. Г., бригадир Венаблес Р. Х. С., бригадир Бриггс Р. гэгшэдтэ барюулагдаба. Арбан американска болон английска офицернууд «Дайшалхы габьяагай түлөө» гэжэ медальнуудые абана.

Маршал Жуков шагнагдаhан хүн бүхэниие халуун дулаанаар амаршална.

hүүлшын шагналнуудые барюулха үедэ агаарта хэдэн зуугаад авиамоторнууд нэрьен шууянад. Террас дээрэ сугларагшад огторгой өөдэ харанад. Тэндэ огторгойн үлдэртэ дайшалхы бүлэг истребительнүүд хойно хойноhоо hубарин ниидэнэ. Нэгэн жэгдэ агаарай жагсаалаар тэдэнэр агшан зуура террас дээгүүр үзэгдэhэн бэеэрээ улам өөдөө гаранад. Истребительнүүдэй удаа тээ дунда зэргын бомбардировщигууд үзэгдэбэ. Тэдэниие дайн байлдаан соогуур шалгагдаhан союзна арминуудай лётчигууд хүтэлнэ, тэдэнэр Германида дайсанай сэрэгэй байра барилгануудые шадамар бэрхээр ба тон мэргэнээр тэhэ сохиhон байгаа. Иигэжэ үни удаан агаарта парад болоходонь, огторгой болбол олон янзын самолёдуудаар дүүрэнхэй. Советскэ айлшадые хүндэлжэ союзна державануудай агаарай флот 20 минутын турша соо хэдэн зуугаад самолёдуудые харуулба.

Агаарай парадай дүүрэhэнэй hүүлээр, армиин генерал Эйзенхауэр болбол Маршал Жуков, нүхэр Вышинский болон тэдэнтэй хамта ябалсаhан хүнүүдые обедтэ урина. Офицерскэ столовын ехэ зал соо английска, американска болон советскэ генералнууд ба офицернууд сугларба. Генерал Эйзенхауэр духаряа үргэхэдөө иигэжэ хэлэнэ:

—Энэ стол тойроод гурбан агуу ехэ державануудай түлөөлэгшэд сугларба гээшэ, тиихэдэнь би эдэ гурбан нацануудай вождьнууд болохо—Маршал Сталин, Черчилль, Трумэн гэгшэдые хүндэлжэ, тэдэнэй үни удаан саг соо золтой жаргалтай hууxынь түлөө духаряа барихa hанаатай байнаб,—гэбэ.

Маршал Жуков иигэжэ хэлэбэ:

—Агуу ехэ советскэ арад дайн сэрэгэй гол ехэ бэрхэшээлые бэе дээрээ даажа гараhаниинь бүхы дэлхэйдэ эли мэдэгдэнэ. Манай орон эгээн ехэ хохидолдо оробо. Тэдэ, хэды ехэ бэрхэшээл ба гарза гайда ороhон болбошье манай арад, манай арми гээшэ хэсүү бэрхэ сагые тэсэжэ гархаhаа гадна, немецкэ эзэмдэгшэдые өөhэдынгөө газар дээрэhээ намнажа hалгаахаhаа гадна, фашистска Германиин зэбсэгтэ хүсэнүүдые дүүhан ни бута сохёод, Илалтын тугые Берлин дээрэ мандуулhан байна. Америкын Холбоото-Штадуудай болон Великобританиин арад зон Советскэ Союзай арад зондо hайса туhалба, тиимэ хадань манай арадууд энэ туhаламжые дүүрэн сэгнэдэг байна. Улаан Арми гээшэ дайн байлдаан соогуур ябаhандаал адли, эб найрамдалай хэрэгые болбосоронгы хүгжэлтын хэрэгые мүн лэ тиимэ хатуу зоригтой ба шадамар бэрхээр энээнhээ хойшодоошье аршалан хамгаалха байhыень энхэ амгалан байдалые үнэтэй дээрэ тоолодог хүнүүд бултадаа мэдэжэ байг лэ би, солдат ёhоор, үнэн сэхээр хэлэхэ байнаб.

Дүүргэхэ дээрээ Маршал Жуков болбол Америкын Холбоото-Штадуудай, Великобританиин арадууд болон тэндэхи гүрэнэй тушаалтанай хүндэлэлдэ духаряа барина.

Фельдмаршал Монтгомери бодожо ерэбэ. Тэрэ хадаа аалиханаар ба түбшэн янзаар хэлэнэ:

—Ород болон английска арадууд дайсанаа дараха илалтые түйлахаар өөhэдынгөө үргэл барядад, тэрэниие түйлаба гээшэ. Эгээн дээдэ орден, Баниин орденоор Маршал Жуковые шагнаха гэhэн Великобританиин Король, Тэдэ ехэ Дээдэ түрэлтын шиидхэбэри тухай мэдээсэхэдөө угаа ехэ баяртай байнаб—гэбэ.

Иигэжэ хүндэлhэнэйнь түлөө Маршал Жуков баясхалан хүргэнэ.

Энээнэй hүүлээр Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орлогшо нүхэр А. Я. Вышинский, элшэн сайд Мерфи, сэр Киркпатрик, авиациин главна маршал Теддер гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Эб найрамдалые байгуулхадаашье хамтаржа дайлалдаhанhаа дутуугүй амжалтануудые түйлахабди гэжэ сохом найдаhанаа мэдүүлhэн авиациин главна маршал Теддертэ харюусахадаа нүхэр Вышинский иигэжэ мэдүүлээ:

—Би халаа Маршал Теддерэй хэлэhыень тон ехээр зүбшөөhэнөө тэмдэглэхэ hанаатайб. Хэрбээ дайнай урда тээ дипломадуудай алдуу эндүү гаргаагүй юм hаань, дайнай газарташье хэршье тиимэ амжалта түйлагдаха hааб даа гэжэ нэмэхэ hанаатайб. Би болбол мүнөө сагай манай полководецуудай сэрэгэй амжалтануудай үмэнэ сүгэдэн тонгойгоод, эдэ амжалтануудынь дипломадуудай шэнэ алдуу эндүүнүүдые бү гаргаhай даа гэжэ хүсэхэ hанаатайб.

Хэлэжэ дүүргэхэ дээрээ нүхэр Вышинский эб найрамдалай түлөө гэжэ духаряа үргэнэ.

Обед болоhоной hүүлээр американска артистнууд наадануудые харуулба.

Удаа тээнь, Маршал Жуков дахяад үгэ хэлэбэ. Тиихэдээ генерал Эйзенхауэрта зорюулжа хэлэнэ:

—Генерал Эйзенхауэр болбол союзна экспедиционно арминуудые өөрынгөө командалга доро нэгэдүүлээд, гитлеровскэ Германиин арминуудые дараха илалтада хүргэжэ шадаба, гэжэ Маршал хэлэнэ. Генерал Эйзенхауэрай оюун бэлиг болон эрдэм шадабариин ашаар союзна экспедиционно арминуудай үлы ехэ толотомо амжалтануудые түйлаhан хадань, энэ генералай түлөө духаряа үргэхэмни. Генерал Эйзенхауэрай шадамар бэрхээр ябуулжа байhан бүхы дайнай операцинуудай хойноhоо сэдьхэлдээ баяртайгаар ажаглан хаража байдаг hэм. Хамаг бүхы юумые эртээнhээ алад хараха ба боломжолжо үзэхэ хэрэгтэй байгаа. Иигэжэ алад харахын талаар лэ американска арадай хүбүүн генерал Эйзенхауэрай оюун бэлигынь элитэ харагдаба гээшэ. Манай советскэ офицернүүд болон генералнууд хадаа генерал Эйзенхауэрай ударидан ябуулжа байhан дайшалхы операцинуудые угаа ехээр хүндэлжэ ажаглан харадаг ба шэнжэлэн үзэдэг бэлэй.

Генерал Эйзенхауэр дахяад бодобо. Тиихэдээ Маршал Жуковта ханилжа хэлэнэ:

—Маршал Жуков минии хэhэн худэлмэриие эрхим дээрэ үзэжэ сэгнэбэ, гээд генерал хэлэнэ. Зүгөөр hамда хэдэн олон советнигүүд, эрхим генералнууд болон офицернууд бии байhан юм гэжэ тэмдэглэхэ hанаатайб. Эдэ бүхы хүнүүдтэ баясхалан хүргэхэ байнаб. Хэсүү бэрхэшье, барагтай hайншье байхадань эдэ хүнүүд бултадаа худэлмэрилжэ, намhаа хэло ошодоггүй hэн. Мүнөө тэдэнэй дундаhаа тэрэнь шалгарба гэжэ хэнииеншье нэрэлхын аргагүй. Зүгөөр, тэдэнэр бултадаа эб найрамдалые хүсэжэ байнад. Тэдэнэр хадаа ерэхэ жэлдэ шахтёрнуудай ажаhуудалайнь hайн болохын тулада фермернүүд нэгэ бага үлүү ехэ кукуруза ургуулhай гэжэ хүсэнэ. Европодо арюун нангин дайн болобо гээшэ, тэрэ хадаа манда үнэтэй сэнтэй байба. Тэрэ дайн шүүгдэхэ ёhотой байhан юм, теэд бидэнэр тэрэниие шүүгээбди. Жуковай нэрэ алдарынь манай арад зоной сээжэ зүрхэн соонь баатаршалга болон эрэлхэг зоригой hүлдэ боложо эронхой. Маршал Жуковай түлөө духаряа үргэхэ гээшэ тон ехэ нэрэ түрэ гэжэ тоолоноб—гэбэ.

Үдэшын 5 час 30 минутада Маршал Жуков болон тэрээнтэй хамта ябалсаhан хүнүүд Европодохи союзнигуудай экспедиционно сэрэгүүдэй верховно главнокомандалагшын штабhаа мордожо, генерал Эйзенхауэраар үдэшэгдэн аэродром дээрэ ошобо. Эндэ дахяад хүндэлэлэй харуул табяатай. Салют буудаха абяан дуулдана. Оркестрнууд национальна гимнэнүүдые татаба. 15 минута болоод байхада, советскэ самолёдууд ниидэн гаража, Берлин тээшэ шэглэн мордоhон байна.

Б. АФАНАСЬЕВ.
Берлин—Франкфурт-на-Майне—Берлин.

Июнин 10. (ТАСС-эй тусхай корреспондент).

Германи дотор эзэмдэгдэhэн советскэ зоноhоо американска сэрэгүүдэй заhмыень гаргажа абаашаhан тухай

БЕРЛИН, июнин 13. (ТАСС). Июнин 13-ай үглөөнhөө эхилжэ, американска экспедиционно сэрэгүүдэй командовани болбол Улаан Армиин сэрэгүүдтэй зэргэлжэ байха линиhээ баруугаар Хемниц городой оршондо байhан американска сэрэгүүдые саашань абаашажа захалаа. Тиихэдээ фронт хударaа 50 километр хүртэр ута ба саашанаашаа 10-hаа 20 километр хүртэр үргэн газарта сэрэгүүдээ татажа абаба.

Американска сэрэгүүдэй хойноhоо дахажа манай сэрэгүүд саашаа ошохо зурааа, Мульде гэжэ мүрэнэй зүүн эрье тулажа Цвиккау город хүрэhэн мүн урдуураа Киршберг ба Гтютценгрюн городууд хүдар ороhон байна.

Бусад участогууд дээрэ союзнигуудай сэрэгүүд болбол советскэ сэрэгүүдэй эзэмдэхэ ёhотой байhан зоноhоо өөhэдынгөө сэрэгүүдые татажа үшөө эхилээдүй.

ЗАҺАБАРИ

Манай газетын июнин 12-ой номерто гараhан кинотеатрнуудай соносхолдо картинануудайнь нэрэнүүд тархяараа уруу хаража гаршобо. Мүн 2-дохи нюурта «Урданы плендэ абтаhан аад, английска сэрэгүүдэй сүлөөлhэн советскэ сэрэгэйхидэй байдал тухай асуудал тушаа» гэжэ материал соо 3-дахи колонкодо доро hоо 9-дэхи мүрhөө эхилээд иигэжэ уншаха: «**хилээмэ болон нэжээд литр уhан шулэ абаhан зандаа; тэдэ лагерьнуудта тиф убшэн дэлгэрэнхэй болобошье медицинскэ туhаламжа үзүүлэгдэнэгүй. Франкфуртска (Майн мүрэн дээрэ) түрмэдэ советскэ сэрэгэйхид концлагерьнуудhаа зугадахаа hанаба гэжэ...**» гээд саашань уншаха.

Мүн июнин 13-ай номерто СССР-эй Верховно Советэй президиумэй указуудта алдуунууд гараа: 1-дэхи нюурта «**Академик Фаворский Алексей Евграфовичта**» гэжэ уншаха, 2-дохи нюурта «**Академик Зелинский Николай Дмитриевичтэ**» гэжэ гаршагтань уншаха, мүн «**академик Мещанинов**» гэжэ текст соонь уншаха хэрэгтэй.

Энээндэ гэмтэй корректор Цыденжапова ба бусад харюусалгата нюурнуудта зохихо хэмжээ абтаба гэжэ уншагшадта мэдүүлнэ.

РЕДАКЦИ.

Харюусалгата редактор **Ц. Г. ГАЛСАНОВ.**

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ. ул. Ленина, 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; ответ. редактора—7-89, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв.); объявлений—2-64 (2 зв.).

Н—00376. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500.